

BJØRNSEN ADVOKATFIRMA AS
Postboks 18
4349 BRYNE

Kontakt saksbehandler

Ellinor Madland Løkling, 51 56 89 92

Dispensasjon - Jærstrendene landskapsvernområde - Hå - Nærlandstranda - motorferdsel

---

Vedtak:

Statsforvalteren avslår søknad om dispensasjon fra forskrift om Jærstrendene landskapsvernområde til motorferdsel i verneområdet i forbindelse med vanning av jordbruksarealer på eiendommene gnr./bnr. 7/5 og 7/7.

Dere kan klage på dette vedtaket

En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim, men sendes til sfropost@statsforvalteren.no. Klagefristen er 3 uker fra dere mottar dette brevet.

Bakgrunn for vedtaket

Statsforvalteren i Rogaland sendte 10.09.2025 varsel om pålegg om stans i motorferdsel på Nærlandsstranda etter det ble oppdaget skader i terrenget som følge av bruk av traktor på utmark i verneområdet.

Vierdal Advokatfirma AS sendte 30.09.2025 og 01.10.2025 svar til varsel om pålegg på vegne av de berørte grunneierne.

Statsforvalteren i Rogaland sendte den 02.03.2026 et pålegg om stans av motorferdsel til grunneierne via Vierdal Advokatfirma AS.

Bjørnsen Advokatfirma AS søkte på vegne av grunneierne den 10.03.2026 om usatt klagefrist. Denne ble innvilget.

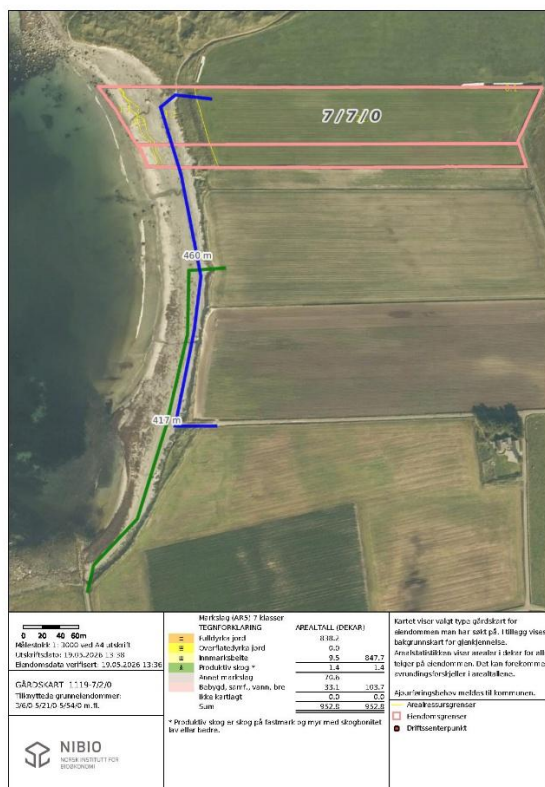
Bjørnsen Advokatfirma AS sendte inn søknad om dispensasjon til motorferdsel på vegne av grunneierne 18.05.2026, og opplyser i søknaden om at dersom søknad om dispensasjon blir avslått er grunneierne innstilt på å klage på vedtak om pålegg om stans i motorferdsel.

Bjørnsen Advokatfirma AS sendte 19.05.2026 på forespørsel forslag til kjøretraséer i forbindelse med vanning. Se figur 1.

Dispensasjonssøknaden anføres i korte trekk:

- **Behov:** Det er behov for motorferdsel i verneområdet i forbindelse med vanning, gjødsling og vedlikehold av dreneringsgrøfter/rør. Grunneierne søker om dispensasjon til motorferdsel i forbindelse med vanning og vedlikehold av dreneringsgrøfter/rør. Grunneierne vil ha en «prøveperiode» hvor de undersøker mulighetene for å unngå kjøring på strand i forbindelse med gjødsling. Dersom dette ikke er mulig, vil en egen dispensasjonssøknad om motorferdsel i forbindelse med gjødsling sendes Statsforvalteren i Rogaland.
- **Hjemmelsgrunnlag:** Det er hjemmel for å gi dispensasjon til motorferdsel i særskilte tilfeller, eksempelvis der «*framleis drift av eksisterende jordbruksareal er avhengige av motorisert tilkomst over verna utmarksareal*».
- **Begrunnelse for søknad:** Vanning foregår med vogn. Denne kan ikke kjøres over jordbruksarealene fordi bredden mellom hjulene ikke stemmer med furene i jordene. Kjøring med vanningsvogn over jordene vil ødelegge betydelige deler av avlingene. Vognen blir derfor fraktet via strandveien.
- **Uttalelse fra Norsk landbruksrådgivning.**
- **Figur med foreslåtte kjøretraséer.**

Figur 1: Foreslåtte kjøretraséer i forbindelse med vanning. Kilde: E-post fra advokatfirma datert 19.05.2026

Befaring

Statsforvalteren i Rogaland gjennomførte sammen med tre grunneiere/forpaktere befaring i felt den 22. mai 2026 for å besiktige vannhydranter, og få en bedre forståelse av hvordan vanning foregår og for å se hvordan kjøretraséene gjennom sanddynene ser ut i felt.

Figur 2: Innkjøring til strandflate via godkjent transporttrasé.

Hjemmelsgrunnlag

Forskrift om Jærstrendene landskapsvernområde

Jærstrendene landskapsvernområde med tilhørende biotopfredinger ble vernet på nytt etter naturvernloven ved Kronprinsregentens resolusjon av 12.12.2003, med hjemmel i den daværende naturvernloven. Naturvernloven er senere erstattet av naturmangfoldloven av 19.06.2009, hvor § 48 nå fungerer som den generelle dispensasjonshjemmelen i verneforskriften.

I forskriftens § 2 beskrives formålet med landskapsvernet slik:

«å ta vare på det egenartede natur- og kulturlandskapet på Jærstrendene med sine særpregede strandtyper og de geologiske, botaniske, zoologiske og kulturhistoriske elementene som medvirker til å gi området et særpreg.»

Og med fuglefredningen slik:

«Føremålet med fuglefredningsområda er å ta vare på fuglelivet som er knytt til områda og nyttar desse som trekk-, hekke- eller overvintringsplassar, vidare å ta vare på fuglane sitt livsmiljø i områda.»

Verneforskriften § 3 bokstav A nr. 1 skriver:

*«Alle inngrep og tiltak som vesentleg kan endre eller innverke på landskapets art eller karakter er forbode, herunder nye kloakkutsløpp og andre konsentrerte forureiningar, bortlegging, brenning og lagring av avfall, herunder produksjonsavfall frå landbruket, **uttak eller utfylling av masse**, hausting av tang og tare på land og i fjørebeltet, sprenging av steinblokker, **grøfting**, fjerning av steingjerde, framføring av kablar og luftleidningar, bygging og utbetring av vegar, oppstilling av campingvogner, bilar og andre transportable innretningar, oppføring av bygningar, herunder tilbygg, oppføring av reiselivs-, sport- og idrettsanlegg og andre anlegg og faste innretningar. Oppstillinga er ikkje fullstendig.» [vår utheving].*

Verneforskriften § 3 bokstav A nr. 9 skriver:

«Motorferdsel på land er forbudt, herunder start og landing med fly og helikopter.»

Og av verneforskriftens § 5 Eventuelle unntak etter søknad pkt. 4.:

«Motorferdsel og parkering i særskilde høve.»

Naturmangfoldloven § 48

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det

- ikke strider mot vernevedtakets formål og
- ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig

Naturmangfoldloven §§ 8-12

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 - 12 om bærekraftig bruk, jf. § 7, skal legges til grunn ved all utøvelse av offentlig myndighet. Statsforvalteren i Rogaland er forvaltningsmyndighet for Jærstrendene landskapsvernområde med tilhørende biotopsfredninger.

Statsforvalterens vurdering

Forskrift om Jærstrendene landskapsvernområde med fuglefredning

Motorferdsel innenfor vernegrensen og utenfor dyrket mark eller beite er i hovedsak forbudt.

Motorferdsel nødvendig for fortsatt drift av jordbruksarealer er søknadspliktige og behandles som dispensasjonssaker etter verneforskriften § 5 pkt. 4. Slike tillatelser gis med spesifisert tidsramme og fastsatt trasé for kjøring i tråd med forvaltningsplanen.

Forvaltningsplanen¹ del 1, kapittel 5.3.3 om motorisert ferdsel skriver under forvaltningspraksis at:

«I samband med naudsynt jordbruksdrift kan grunneigar kjøyre fritt overalt på all dyrka mark eller gjødsla beite. I tilfelle der framleis drift av eksisterande jordbruksareal er avhengig av motorisert tilkomst over verna utmarksareal vil fylkesmannen vurdere dette som eit særleg tilfelle, og vil normalt gje teneleg, langvarig dispensasjon.»

Videre står det at:

«Meir eller mindre tydelege og ikkje opparbeida køyretreaséar/traktortreaséar er også i motorferdselslova (§2 tredje ledd) rekna som utmark, og dermed ulovleg for motorisert transport. Forbodet i verneforskrifta stoggar også private rettar.»

Det aktuelle området på Nærlandssanden ligger innenfor forvaltningssone 26 Nærland – Hå, Hå kommune. I forvaltningsplanen del 2 side 68 er forvaltningssonen gitt sonekategori A (spesiell vernesone). Utfordringer for sonen er blant annet at fuglelivet er utsatt for mye forstyrrelser, at det er stedvis markslitasje og ulovlig motorisert ferdsel spesielt på Nærland. Bevaringsmål for sonen er blant annet å:

- Ivareta landskapskarakteren uten varige forstyrrende tiltak.
- Opprettholde internasjonal verdi som fuglebiotop.
- Skjerme og restaurere kvalitetene på Nærlandssanden.

---

¹ [Forvaltningsplan for Jærstrendene landskapsvernområde del 1 og 2](#)

Forvaltningsmål friluftsliv/allmenne bruksinteresser:

- Spesielt fuglelivet omkring elveosen, Nærlandssanden, sårbare plantelokaliteter og fornminne skal aktivt skjermes mot forstyrrelser og slitasje.

Annet:

- Håndheve forbudet mot kjøring og hestesulky på Nærlandssanden.

Jærstrendene landskapsvernområde er under stor, samlet belastning. På Nærland er sanddynebeltet på det smaleste redusert til om lag fire meter mellom strandflaten og dyrket mark, noe som gjør området særlig sårbart for ytterligere påvirkning. Dynebeltet er fragmentert og har begrenset evne til å tåle nye inngrep. Under befaring viste utsiden av sanddynene tydelige tegn på erosjon. Motorferdsel gjennom et så presset og fragmentert dynebelte medfører svært høy risiko for videre erosjon og sandflukt, og dermed forringelse av verneverdiene.

De omsøkte tilfellene for motorferdsel anses av Statsforvalteren i Rogaland ikke å oppfylle vilkår for dispensasjon til motorferdsel. Kjøring på strandflate i forbindelse med vanning anses ikke som nødvendig for fortsatt drift av jordbruksarealer, ettersom det finnes alternative tilkomster til jordbruksarealene utenfor vernesonen. Kjøring gjennom sanddynene er i strid med formålet med vernet, jf. verneforskriftens § 2 og oppfyller ikke vilkår for dispensasjon i verneforskriftens § 5 pkt. 4 eller i naturmangfoldloven § 48. Kjøring gjennom hull i sanddynene er i strid med bevaringsmål for sonen, og har mer enn nevneverdig innvirkning på verneverdiene.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

Det aktuelle området er underlagt landskapsvern med fuglefredning. Det foreligger en forvaltningsplan for området, og både naturtyper og fugl på Nærland er godt kartlagt. Kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til å fatte et vedtak i saken, jf. nml § 8. Det er godt dokumentert at motorisert ferdsel på strender og i sanddyner forårsaker vesentlig naturskade gjennom økt erosjon og forstyrrelse av økosystemprosessene. Føre-var prinsippet i § 9 anses derfor ikke som relevant for vedtaket.

Om lag 45 rødlistede og truede fuglearter benytter stranden og nærliggende områder til matsøk, rasting og hekking. Forstyrrelser gjør at fuglene bruker mer energi på flukt, noe som øker deres næringsbehov og reduserer energien som er tilgjengelig for reproduksjon og trekk. Ved høy samlet belastning over tid kan dette føre til redusert hekkesuksess, og i ytterste konsekvens bestandsnedgang. Belastningen fra motorferdsel kommer i tillegg til annen ferdsel og forstyrrelser i området, og virker særlig forstyrrende innenfor fuglefredningsområdet.

På bakgrunn av områdets høye naturverdi, sårbarhet og den allerede høye samlede belastning anses ikke tiltaket å være akseptabelt innenfor rammene av naturmangfoldloven § 10 *Økosystemtilnærming og samlet belastning*.

Tiltakshaver skal dekke kostnadene knyttet til tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11 *Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver*.

§ 12 *Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder* er ikke relevant for vedtaket.

Figur 3: Ønskede traséer gjennom sanddynene for tilkomst til jordbruksarealene for vanning markert med røde sirkler.

Konklusjon

Statsforvalteren avslår søknad om dispensasjon fra forskrift om Jærstrendene landskapsvernområde til motorferdsel i verneområdet i forbindelse med vanning av jordbruksarealer på eiendommene gnr./bnr. 7/5 og 7/7. Tiltaket oppfyller ikke vilkår for dispensasjon i verneforskriftens § 5 pkt. 4 eller naturmangfoldloven § 48.

Med hilsen

Cathrine Stabel Eltervåg (e.f.)
fylkesmiljøvern sjef

Ellinor Madland Løkling
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Hå kommune

Rådhusgata 8

4360

VARHAUG